

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

Nodokļu un muitas policijas likums

1. pants. Likuma mērķis un darbības joma

(1) Likuma mērķis ir nodrošināt valsts un sabiedrības drošību un drošumu, aizsargāt valsts finansiālās un ekonomiskās intereses, lai veicinātu sabiedrības uzticību valsts pārvaldei, godprātīgu nodokļu nomaksu un muitas saistību izpildi.

(2) Likums nosaka Nodokļu un muitas policijas tiesisko statusu un darbību, veicot kontroles, uzraudzības un novēršanas pasākumus, kā arī nodrošinot izmeklēšanu un operatīvo darbību valsts ieņēmumu un muitas lietu jomā.

2. pants. Nodokļu un muitas policijas tiesiskais statuss

(1) Nodokļu un muitas policija ir finanšu ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. Finanšu ministrs Nodokļu un muitas policijas pārraudzību īsteno ar Finanšu ministrijas starpniecību.

(2) Nodokļu un muitas policija ir operatīvās darbības subjekts un izmeklēšanas iestāde.

(3) Nodokļu un muitas policija atbilstoši [Muitas likuma 3. panta](#) trešajai daļai ir muitas iestāde.

3. pants. Nodokļu un muitas policijas funkcijas

Nodokļu un muitas policijas funkcijas ir atklāt, novērst un izmeklēt noziedzīgus nodarījumus un citus likumpārkāpumus valsts ieņēmumu un muitas lietu jomā.

4. pants. Nodokļu un muitas policijas uzdevumi

(1) Nodokļu un muitas policijas uzdevumi ir noteikti [Kriminālprocesa likumā](#), [Operatīvās darbības likumā](#), [Muitas likumā](#), likumā "[Par skaidras naudas deklarēšanu uz valsts robežas](#)" un citos normatīvajos aktos. Papildus Nodokļu un muitas policija veic šādus uzdevumus:

1) pilda starptautiskās saistības, kuras valsts uzņēmusies attiecībā uz muitu;

2) veic analīzi, iegūstot, saņemot, reģistrējot, apstrādājot, apkopojot, uzglabājot informāciju, tai skaitā nepastarpināti iegūstot un analizējot visu nodokļu un muitas administrācijas rīcībā esošo informāciju, arī to, kas iegūta no citas valsts nodokļu administrācijas vai kas iegūta, veicot starptautisko informācijas apmaiņu nodokļu jomā;

3) sadarbojas ar citu valstu tiesībaizsardzības iestādēm un starptautiskajām organizācijām, kā arī atbilstoši kompetencei slēdz ar tām vienošanās;

4) sadarbojas ar Valsts ieņēmumu dienestu, saņemot tā rīcībā esošo informāciju, kas nepieciešama šā likuma [3. pantā](#) noteikto funkciju izpildei, kā arī sniedzot Valsts ieņēmumu dienestam tā noteikto uzdevumu izpildei nepieciešamo informāciju.

(2) Nodokļu un muitas policijai ir tiesības veikt resorisko pārbaudi, lai:

1) iegūtu un izvērtētu informāciju par iespējamu likuma pārkāpumu (izņemot iespējamu administratīvo pārkāpumu) valsts ieņēmumu un muitas lietu jomā;

2) likumā noteiktajos gadījumos veiktu personu meklēšanu.

5. pants. Nodokļu un muitas policijas darbības atklātums

(1) Nodokļu un muitas policija dienesta interesēs, kā arī sabiedrības interešu aizsardzības nolūkos var informēt sabiedrību par savu darbību un konstatētajiem pārkāpumiem, ievērojot nevainīguma prezumpciju un normatīvajos aktos noteiktos informācijas sniegšanas ierobežojumus.

(2) Nodokļu un muitas policijai, tās ierēdņiem un darbiniekiem aizliegts izpaust jebkādu informāciju par nodokļu maksātāju, kura ierēdnim vai darbiniekam kļuvusi zināma, pildot dienesta vai darba pienākumus, izņemot normatīvajos aktos paredzētos gadījumus. Par informācijas izpaušanu vainīgo ierēdni vai darbinieku sauc pie likumā noteiktās atbildības.

6. pants. Nodokļu un muitas policijas priekšnieks

(1) Nodokļu un muitas policijas vadītājs ir Nodokļu un muitas policijas priekšnieks.

(2) Nodokļu un muitas policijas priekšnieks pilda [Valsts pārvaldes iekārtas likumā](#) noteiktās tiešās pārvaldes iestādes vadītāja funkcijas, kā arī:

- 1) bez īpaša pilnvarojuma pārstāv Nodokļu un muitas policiju;
- 2) nosaka Nodokļu un muitas policijas kompetencē esošo noziedzīgo nodarījumu atklāšanai un novēršanai veicamos pasākumus, kā arī lemj par šādu pasākumu prioritātēm.

7. pants. Nodokļu un muitas policijas ierēdņi un darbinieki

(1) Par Nodokļu un muitas policijas ierēdni var būt persona, kas atbilst [Valsts civildienesta likuma 7. pantā](#) noteiktajām prasībām, kā arī prasībai par nevainojamu reputāciju.

(2) Par Nodokļu un muitas policijas darbinieku var būt persona, kas atbilst šādām prasībām:

- 1) tā ir Latvijas Republikas pilsonis;
- 2) tā prot latviešu valodu;
- 3) tā ir ieguvusi vismaz vidējo izglītību;
- 4) tā nav sodīta par tīšu noziedzīgu nodarījumu, vai tai sodāmība ir noņemta vai dzēsta, vai pret to uzsāktais kriminālprocess ir izbeigts, izņemot gadījumu, kad uzsāktais kriminālprocess ir izbeigts uz nereabilitējoša pamata;
- 5) tai nav aizliegts ieņemt noteiktu amatu sakarā ar administratīvā pārkāpuma lietā vai krimināllietā uzliktu sodu;
- 6) tās rīcībspēju nav ierobežojusi tiesa;
- 7) tā nav vai nav bijusi PSRS, Latvijas PSR vai kādas ārvalsts valsts drošības dienesta, izlūkdienesta vai pretizlūkošanas dienesta štata darbinieks;
- 8) tā nav vai nav bijusi ar likumiem vai tiesas nolēmumiem aizliegto organizāciju dalībnieks.

(3) Par Nodokļu un muitas policijas ierēdni vai darbinieku, kas ir pilnvarots veikt kriminālprocesu vai operatīvo darbību, var būt persona, kura papildus šā panta pirmajā un otrajā daļā noteiktajām prasībām atbilst šādām prasībām:

- 1) nav sodīta par tīšu noziedzīgu nodarījumu — neatkarīgi no sodāmības noņemšanas vai dzēšanas;

2) nav notiesāta par tīšu noziedzīgu nodarījumu, atbrīvojot no soda;

3) nav saukta pie kriminālatbildības par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, izņemot gadījumu, kad persona ir saukta pie kriminālatbildības, bet kriminālprocess pret to izbeigts uz nereabilitējoša pamata.

8. pants. Nodokļu un muitas policijas ierēdņu un darbinieku kompetence

(1) Lai atklātu, novērstu un izmeklētu noziedzīgus nodarījumus valsts ieņēmumu un muitas lietu jomā, Nodokļu un muitas policijas ierēdņiem un darbiniekiem ir tiesības veikt [Operatīvās darbības likumā](#) noteikto operatīvo darbību.

(2) Lai atklātu, novērstu un izmeklētu noziedzīgus nodarījumus valsts ieņēmumu un muitas lietu jomā, Nodokļu un muitas policijas ierēdņiem ir tiesības:

1) veikt izmeklēšanu [Kriminālprocesa likumā](#) noteiktajā kārtībā;

2) izpildot lēmumu par personas piespiedu atvešanu, nogādāt personu uz izmeklēšanas iestādi, tiesu vai prokuratūru vai, ja nepieciešams, turēt personu izmeklēšanas iestādē līdz personas nogādāšanai uz tiesu vai prokuratūru, bet ne ilgāk kā četras stundas;

3) likumā paredzētajos gadījumos un kārtībā aizturēt un nogādāt Nodokļu un muitas policijas telpās likumpārkāpējus, konvojēt personas, kuras tiek aizturētas, turētas aizdomās vai ir apsūdzētas noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā, veikt to pārmeklēšanu. Aizturēto un apcietināto personu konvojēšanas kārtību nosaka Ministru kabinets;

4) lietot fizisku spēku, speciālos cīņas paņēmienus un speciālos līdzekļus atbilstoši šā likuma [9. pantam](#);

5) pielietot šaujameroci atbilstoši šā likuma [10. pantam](#).

(3) Lai nodrošinātu šā likuma [3. pantā](#) noteikto funkciju un normatīvajos aktos noteikto uzdevumu izpildi, Nodokļu un muitas policijas ierēdņiem ir tiesības:

1) uzrādot dienesta apliecību, apmeklēt juridiskajām vai fiziskajām personām piederošas vai to lietošanā esošas teritorijas un telpas, kurās tiek veikta saimnieciskā darbība vai kuras ir saistītas ar ieņēmumu gūšanu citai juridiskajai vai fiziskajai personai, veikt tajās pārbaudes, preču fizisku apskati, izņemt preču paraugus ekspertīzes veikšanai, kā arī brīvi apmeklēt valsts pārvaldes un pašvaldību iestādes un sastādīt pārbaudes aktus vai citus dokumentus par veikto pārbaudi. Ja ekspertīzes veikšanai izņemtās preces neatbilst pavaddokumentos norādītajai precei, ekspertīzes izdevumus juridiskā vai fiziskā persona sedz piecu darbdienu laikā pēc izdevumus apliecinošu dokumentu saņemšanas;

2) pārbaudīt juridisko un fizisko personu grāmatvedību un tās pamatdokumentus, citus ar aprēķiniem un budžeta maksājumiem saistītos dokumentus, saņemt nepieciešamos paskaidrojumus un izziņas, aizzīmogot vai aizplombēt tirdzniecības, ražošanas, noliktavu, arhīvu un kasu telpas un kases, lai nodrošinātu dokumentācijas, naudas līdzekļu un materiālo vērtību saglabāšanu Nodokļu un muitas policijas ierēdņu veiktās pārbaudes laikā;

3) pieprasīt no juridiskajām personām gada pārskatus, valsts un pašvaldību ieņēmumu un nodokļu aprēķinus, deklarācijas, citus nepieciešamos dokumentus, izskatīt tos, kā arī pieprasīt un saņemt attiecīgus paskaidrojumus;

4) pieprasīt uzrādīt dokumentu oriģinālus un saņemt no iestādēm, organizācijām, pašvaldībām, finanšu iestādēm un kredītiestādēm, citām fiziskajām un juridiskajām personām dokumentu atvasinājumus ar nodokli apliekamā objekta (ienākumu) uzskaitēi un reģistrācijai vai nodokļu un nodevu pārbaudei, kā arī saņemt no fiziskajām personām nepieciešamās izziņas un dokumentu atvasinājumus, kas liecina par pārbaudāmās juridiskās vai fiziskās personas nodokļu saistībām un maksājumiem, mantu un ienākumiem, kā arī pieprasīt un saņemt attiecīgus paskaidrojumus;

5) pieprasīt un saņemt no ministrijām, citām valsts pārvaldes institūcijām, finanšu iestādēm un kredītiestādēm, un pašvaldībām to veikto pārbaudīšanu un revīziju aktus, kā arī jebkuras citas ziņas, kas saistītas ar nodokļu maksātāju uzskaiti un to saimniecisko un finansiālo darbību;

6) veikt muitas kontroli visā Latvijas Republikas muitas teritorijā, tostarp apturēt transportlīdzekli un veikt tā apskati, ja ir pamats aizdomām, ka transportlīdzeklis tiek izmantots likumpārkāpuma izdarīšanā muitas lietu jomā, apturēt transportlīdzekli muitas kontroles veikšanai visā Latvijas Republikas muitas teritorijā un nogādāt transportlīdzekli muitas iestādē muitas kontroles veikšanai atbilstoši normatīvajiem aktiem muitas jomā, sagatavot pārbaudes aktus un citus dokumentus par veiktajām muitas kontroles darbībām, kā arī veikt personas pārmeklēšanu muitas kontroles laikā;

7) pieņemt paskaidrojumus, kā arī izsaukt uz Nodokļu un muitas policiju jebkuru personu sakarā ar lietām un materiāliem, kuru izskatīšana ir Nodokļu un muitas policijas kompetencē;

8) pārbaudīt to personu identitāti un personu apliecinošus dokumentus, kuras tiek turētas aizdomās par likumpārkāpumu izdarīšanu, kā arī citus dokumentus, kas nepieciešami to tiesību normu ievērošanas pārbaudei, kuru izpildes kontrole un uzraudzība uzdots Nodokļu un muitas policijai;

9) apstrādāt, tai skaitā iegūt, saņemt, reģistrēt, apkopot, analizēt un glabāt, Nodokļu un muitas policijas funkciju izpildei nepieciešamo informāciju, tai skaitā fizisko personu datus;

10) kontroles un citu procesuālo darbību fiksēšanai fotografēt, izdarīt audioierakstus un videoierakstus tādā apjomā, kāds nepieciešams kontroles vai citu procesuālo darbību veikšanai, ievērojot personas tiesības uz privāto dzīvi;

11) veikt pārrobežu pasta sūtījumu kontroli;

12) izpildot Nodokļu un muitas policijas amatpersonas lēmumu, [Muitas likumā](#) noteiktajā kārtībā veikt tādas personas aplūkošanu, par kuru ir pietiekams pamats uzskatīt, ka tā, ieceļojot Latvijas Republikas muitas teritorijā vai izceļojot no tās, slēpj muitošanai pakļautās preces, priekšmetus vai nedeklarētu skaidru naudu vai preces, priekšmetus vai vielas, kuru pārvietošana pāri valsts robežai ir aizliegta, vai pastāv aizdomas, ka personas ķermenī ir norītas vai ievietotas muitošanai pakļautas preces vai aizliegtas vielas, tādā veidā pārkāpjot normatīvos aktus muitas jomā.

(4) Nodokļu un muitas policijas ierēdņu kompetence ir noteikta arī citos normatīvajos aktos.

9. pants. Fiziskā spēka, speciālo cīņas paņēmienu un speciālo līdzekļu lietošana

(1) Nodokļu un muitas policijas ierēdnis, īstenojot šā likuma [8. panta](#) otrās daļas 4. punktā paredzētās tiesības, var lietot fizisko spēku, speciālos cīņas paņēmienu un speciālos līdzekļus šādos gadījumos:

1) lai atvairītu uzbrukumu Nodokļu un muitas policijas ierēdņiem un darbiniekiem, kas pilda dienesta pienākumus;

2) lai aizturētu un nogādātu Nodokļu un muitas policijas telpās likumpārkāpējus un konvojēšanas laikā savaldītu aizturētās personas, ja tās nepakļaujas vai pretojas Nodokļu un muitas policijas ierēdņiem vai ir pamats uzskatīt, ka tās var bēgt vai nodarīt kaitējumu apkārtējiem cilvēkiem vai sev, tai skaitā kontroles vai procesuālo darbību laikā;

3) lai pārtrauktu ļaunprātīgu nepakļaušanos likumīgām prasībām, kuras izvirza Nodokļu un muitas policijas ierēdņi, pildot dienesta pienākumus;

4) lai pasargātu apsardzes objektu no prettiesiska vai cita veida apdraudējuma.

(2) Uzsākot personas apsargāšanu vai konvojēšanu, personu pārmeklē tā paša dzimuma Nodokļu un muitas policijas ierēdnis un pārbauda personas mantas, lai izņemtu priekšmetus, kurus tā var izmantot uzbrukumam Nodokļu un muitas policijas ierēdnim vai ar kuriem iespējams nodarīt miesas bojājumus citiem cilvēkiem vai sev.

(3) Fiziskā spēka un speciālo līdzekļu veidu, kā arī speciālo līdzekļu lietošanas intensitāti nosaka, ņemot vērā konkrēto situāciju, pārkāpuma raksturu un pārkāpēja individuālās iezīmes, maksimāli ierobežojot šo līdzekļu nodarīto kaitējumu. Ja fiziskā spēka vai speciālo līdzekļu lietošanas dēļ ir cietušie, Nodokļu un muitas policijas ierēdņa pienākums ir nekavējoties sniegt tiem pirmo palīdzību un ziņot par notikušo savam tiešajam vadītājam un Valsts policijai, un, tiklīdz tas ir iespējams, rakstveidā ziņot Nodokļu un muitas policijas priekšniekam. Par visiem speciālo līdzekļu lietošanas gadījumiem, izņemot roku dzelžu un sasiešanas līdzekļu lietošanu konvojēšanas laikā, Nodokļu un muitas policijas ierēdnis nekavējoties, tiklīdz tas ir iespējams, rakstveidā ziņo savam tiešajam vadītājam.

(4) Aizliegts lietot speciālos līdzekļus (izņemot roku dzelžus un sasiešanas līdzekļus) un speciālos cīņas paņēmienus pret personām ar redzamām invaliditātes pazīmēm un mazgadīgām personām, izņemot gadījumus, kad tās izdara bruņotu uzbrukumu, kā arī apdraud citu personu, Nodokļu un muitas policijas ierēdņu un darbinieku dzīvību vai veselību vai izrāda bruņotu pretošanos. Nodokļu un muitas policijai atļautos speciālo līdzekļu veidus, to glabāšanas, nēsāšanas un lietošanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

10. pants. Šaujamerocā pielietošana un izmantošana

(1) Nodokļu un muitas policijas ierēdnis, īstenojot šā likuma [8. panta](#) otrās daļas 5. punktā paredzētās tiesības, var pielietot šaujameroci galējas nepieciešamības situācijā šādos gadījumos:

1) lai aizsargātu citas personas un sevi no uzbrukuma, kas reāli apdraud dzīvību vai var nodarīt kaitējumu veselībai, kā arī novērstu mēģinājumu vardarbīgi iegūt šaujameroci;

2) lai atvairītu grupveida vai bruņotu uzbrukumu Nodokļu un muitas policijas ierēdņiem un darbiniekiem, kuri pilda dienesta pienākumus;

3) lai aizturētu personu, kura izrāda bruņotu pretošanos vai kura pārsteigta smaga vai sevišķi smaga nozieguma izdarīšanas brīdī, kā arī lai aizturētu apbruņotu personu, kura atsakās izpildīt likumīgu prasību nodot ieroci vai sprāgstvielas;

4) lai apturētu transportlīdzekli, nodarot tam bojājumus, ja tā vadītājs ar savu rīcību rada reālus draudus personu dzīvībai un veselībai un nepakļaujas Nodokļu un muitas policijas ierēdņa prasībai apstādināt transportlīdzekli un ja nav citas iespējas viņu aizturēt;

5) lai padarītu nekaitīgu dzīvnieku, kurš apdraud Nodokļu un muitas policijas ierēdņa dzīvību vai veselību.

(2) Aizliegts pielietot un izmantot šaujamieročus vietās, kur to pielietošanas rezultātā var ciest citas personas, kā arī aizliegts pielietot šaujamieročus pret sievietēm un nepilngadīgām personām, izņemot gadījumus, kad tās izdara bruņotu uzbrukumu, izrāda bruņotu pretošanos vai ar grupveida uzbrukumu apdraud citu personu vai Nodokļu un muitas policijas ierēdņu un darbinieku dzīvību.

(3) Par šaujamieroča pielietošanu uzskatāms mērķtiecīgs šāviens.

(4) Pirms šaujamieroča pielietošanas brīdina par nodomu to darīt, ja nepieciešams, izdara arī brīdinājuma šāvienu.

(5) Bez brīdinājuma šaujamieroci drīkst pielietot, ja uzbrukums ir pēkšņs vai uzbrukumā izmantoti ieroči, kaujas tehnika, jebkura veida mehāniskie transportlīdzekļi vai notiek apcietināto personu bēgšana no transportlīdzekļa tā braukšanas laikā.

(6) Nodokļu un muitas policijas ierēdņim ir tiesības izvilkt šaujamieroci un sagatavot to šaušanai, ja tas uzskata, ka konkrētajā situācijā nav izslēgta šaujamieroča pielietošana vai izmantošana. Ja aizturētā persona tīšām izdara negaidītas kustības vai citas bīstamas darbības, kuras Nodokļu un muitas policijas ierēdnis var saprast kā vardarbības mēģinājumu, kā arī mēģina tuvoties Nodokļu un muitas policijas ierēdņim tuvāk par viņa norādīto attālumu, Nodokļu un muitas policijas ierēdņim ir tiesības pielietot šaujamieroci saskaņā ar šo likumu.

(7) Visos šaujamieroču pielietošanas un izmantošanas gadījumos Nodokļu un muitas policijas ierēdņim ir pienākums darīt visu iespējamo, lai garantētu citu personu drošību, kā arī lai sniegtu cietušajam nepieciešamo pirmo palīdzību.

(8) Nodokļu un muitas policijas ierēdnis var izmantot šaujamieroci, lai dotu trauksmes signālu vai izsauktu palīdzību.

(9) Par katru šaujamieroča pielietošanas gadījumu Nodokļu un muitas policijas ierēdnis nekavējoties, tiklīdz tas ir iespējams, rakstveidā ziņo Nodokļu un muitas policijas priekšniekam.

(10) Nodokļu un muitas policijas ierēdņim ir tiesības pastāvīgi glabāt un nēsāt šaujamieroci, kas tam izsniegts lietošanai dienesta vajadzībām. Nodokļu un muitas policijas ierēdņu rīcībā esošo šaujamieroču glabāšanas un nēsāšanas noteikumus un kārtību nosaka Ministru kabinets.

11. pants. Nodokļu un muitas policijas ierēdņu un darbinieku tiesiskā aizsardzība un darbības garantijas

(1) Neviens, izņemot amatpersonas, kuras tam īpaši pilnvarotas saskaņā ar likumu, nav tiesīgs iejaukties Nodokļu un muitas policijas un tās ierēdņu un darbinieku darbībā.

(2) Nodokļu un muitas policijas ierēdņa statuss izmantojams vienīgi likumīgo pienākumu veikšanas laikā.

(3) Nodokļu un muitas policijas ierēdņa likumīgās prasības, ko tas izvirzījis, pildot amata pienākumus, visām personām ir obligātas.

(4) Nodokļu un muitas policijas ierēdnis neatbild par mantisko un fizisko kaitējumu, kas dienesta pilnvaru ietvaros nodarīts likumpārkāpējam, kurš nepakļaujas vai pretojas ierēdnim.

12. pants. Nodokļu un muitas policijas dienesta apliecības, dienesta pakāpes un atšķirības zīmes

(1) Nodokļu un muitas policijas ierēdnim un darbiniekam pilnvaru apliecināšanai izdod dienesta apliecību. Dienesta apliecības aprakstu un paraugu nosaka Ministru kabinets.

(2) Nodokļu un muitas policijas ierēdņiem piešķir dienesta pakāpes. Dienesta pakāpju nosaukumus, piešķiršanas, saglabāšanas, pazemināšanas un atņemšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(3) Nodokļu un muitas policijas ierēdņi, pildot dienesta pienākumus, nēsā formas tērpu, dienesta pakāpes atšķirības zīmi un žetonu. Formas tērpu, dienesta pakāpju atšķirības zīmju un žetonu aprakstu nosaka Ministru kabinets. Formas tērpu, dienesta pakāpju atšķirības zīmju un žetonu nēsāšanas kārtību nosaka Nodokļu un muitas policijas priekšnieks.

13. pants. Tiesības valkāt svētku (parādes) formas tērpu ierēdnim, ar kuru valsts civildienesta attiecības izbeigtas vai kurš pārcelts citā amatā un kuram iepriekš piešķirta dienesta pakāpe

(1) Ierēdnim, ar kuru Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu un muitas policijas pārvaldē vai Nodokļu un muitas policijā valsts civildienesta attiecības izbeigtas vai kurš pārcelts amatā citā iestādē un kuram iepriekš piešķirta dienesta pakāpe, ir tiesības valkāt svētku (parādes) formas tērpu valsts svētku, atceres vai atzīmējamo dienu pasākumos, Nodokļu un muitas policijas pasākumos, kā arī citos tādos pasākumos Latvijas Republikā vai ārvalstīs, kurus atbalsta Nodokļu un muitas policija un kuros piedalās Nodokļu un muitas policijas ierēdņi.

(2) Šā panta pirmajā daļā minētās tiesības neattiecas uz ierēdņiem, kurš atbrīvots no ierēdņa amata Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu un muitas policijas pārvaldē vai Nodokļu un muitas policijā:

- 1) sakarā ar pārbaudes neizturēšanu;
- 2) sakarā ar neatbilstību amatam;
- 3) sakarā ar neatbilstību ierēdņiem izvirzītajām obligātajām prasībām;
- 4) saskaņā ar tiesas spriedumu krimināllietā;
- 5) piemērojot disciplinārsodu — atbrīvošana no ierēdņa amata.

(3) Šā panta pirmajā daļā minētajam ierēdnim ir tiesības par personiskajiem līdzekļiem iegādāties un valkāt normatīvajos aktos noteikto svētku (parādes) formas tērpu atbilstoši pēdējai piešķirtajai dienesta pakāpei.

(4) Valkājot svētku (parādes) formas tērpu, šā panta pirmajā daļā minētais ierēdnis ievēro vispārējās pieklājības normas un ētikas principus un neveic darbības, kas diskreditē Nodokļu un muitas policiju.

(5) Ja šā panta pirmajā daļā minētais ierēdnis neievēro vispārējās pieklājības normas vai ētikas principus vai ar savu darbību diskreditē Nodokļu un muitas policiju, Nodokļu un muitas policijas priekšnieks var viņam atņemt tiesības valkāt svētku (parādes) formas tērpu.

14. pants. Nodokļu un muitas policijas ierēdņiem un darbiniekiem piešķirami apbalvojumi

(1) Par priekšzīmīgu dienesta vai darba uzdevumu izpildi vai labiem dienesta pienākumu un darba izpildes rezultātiem var piešķirt šādus apbalvojumus:

1) Nodokļu un muitas policijas ierēdnim un darbiniekam:

a) izteikt pateicību,

b) pasniegt vērtīgu balvu,

c) pasniegt Finanšu ministrijas vai Nodokļu un muitas policijas goda rakstu, atzinības rakstu vai krūšu zīmi (nozīmi);

2) Nodokļu un muitas policijas ierēdnim:

a) kārtējo speciālo dienesta pakāpi — pirms termiņa,

b) personīgo šaujamieroci.

(2) Ja brīdī, kad pieņemts lēmums par Nodokļu un muitas policijas ierēdņa vai darbinieka apbalvošanu, viņš uzskatāms par disciplināri sodītu un ir pagājuši vismaz seši mēneši no disciplinārsoda piemērošanas dienas, apbalvojuma vietā ierēdņi un darbinieki pirms noteiktā termiņa atzīst par disciplināri nesodītu.

15. pants. Nodokļu un muitas policijas valsts informācijas sistēma

(1) Nodokļu un muitas policija ir valsts informācijas sistēmas — Integrētās riska informācijas sistēmas — pārzinis. Šīs informācijas sistēmas mērķis ir:

1) nodrošināt informācijas uzkrāšanu un apmaiņu par konstatētiem un iespējamiem likumpārkāpumiem valsts ieņēmumu un muitas lietu jomā noziedzīgu nodarījumu atklāšanai un organizētās noziedzības apkarošanai;

2) tehniski atbalstīt profilakses un kontroles pasākumu īstenošanu saistībā ar preču pārvietošanu pāri Eiropas Savienības muitas robežai, nodokļu un muitas noziegumu atklāšanu un novēršanu, kā arī Eiropas Savienības muitas kodeksā noteikto risku pārvaldību un muitas kontroli.

(2) Nodokļu un muitas policija Integrētajā riska informācijas sistēmā apstrādā informāciju par fiziskajām un juridiskajām personām, faktiem un notikumiem normatīvajos aktos Nodokļu un muitas policijai un muitas iestādei noteikto uzdevumu veikšanai.

(3) Integrētajā riska informācijas sistēmā apstrādā šā likuma [16. panta](#) otrajā daļā noteiktajām kategorijām atbilstošos fizisko personu datus un citu informāciju, kurai ir nozīme noziedzīgu nodarījumu atklāšanā un novēršanā un muitas kontrolē.

(4) Ministru kabineta noteiktās iestādes atbilstoši normatīvajiem aktiem sniedz Integrētajā riska informācijas sistēmai un no Integrētās riska informācijas sistēmas saņem un apstrādā personas datus valsts pārvaldes funkciju un uzdevumu izpildes nodrošināšanai.

(5) Ministru kabinets nosaka Integrētajā riska informācijas sistēmā iekļaujamo informāciju, tās apjomu, apstrādes noteikumus, glabāšanas termiņus, iestādes, kuras sniedz datus Integrētajā riska informācijas sistēmā un saņem datus no Integrētās riska informācijas sistēmas, piekļuves noteikumus, kā arī auditācijas pierakstu uzglabāšanas un izsniegšanas nosacījumus un kārtību.

16. pants. Fizisko personu datu apstrāde

(1) Nodokļu un muitas policija šā likuma [4. panta](#) pirmās daļas 2. un 4. punktā noteikto uzdevumu īstenošanai apstrādā fizisko personu datus, lai:

- 1) analizētu nodokļu maksātāju darbību un uzvedību;
- 2) analizētu nodokļu, nodevu un citu obligāto maksājumu saistību izpildi;
- 3) padziļināti pētītu iespējamu nodokļu, nodevu un citu obligāto maksājumu zaudējumu radīšanu;
- 4) identificētu likumsakarības starp personām, faktiem, notikumiem un lietām un iegūtu informāciju, kas norāda uz saikni starp konkrētām personām un iespējamām pārkāpumiem valsts ieņēmumu un muitas lietu jomā.

(2) Nodokļu un muitas policija apstrādā šādām kategorijām atbilstošus fizisko personu datus, kas iegūti no citām valsts institūcijām un valsts informācijas sistēmām vai ko Nodokļu un muitas policija ieguvusi pati:

- 1) identifikācijas datus;
- 2) datus par saimniecisko darbību, amatiem, pilnvarotām personām, patiesajiem labuma guvējiem, ģimeniskām saitēm (arī radniekiem), amatiem, ienākumiem, atvieglojumiem, apgādībā esošajām personām, parādsaistībām, mantisko stāvokli, Valsts ieņēmumu dienesta administrētajiem nodokļu, nodevu un citiem maksājumiem (tostarp datus par personas maksājumiem budžetā, no budžeta atmaksājamām summām, kā arī par Valsts ieņēmumu dienesta administrēto maksājumu aprēķiniem) un to uzskaiti, par piešķirto riska personas statusu, par izsniegtajām atļaujām, par speciālajām atļaujām (licencēm) un izziņām darbībām ar akcīzes precēm;
- 3) datus par darījumiem, to dalībniekiem un ar tiem saistītajām personām, datus, kas atklāj finanšu un darījumu informāciju;
- 4) datus par veiktajām muitas procedūrām, to uzskaiti, kontroli un muitas maksājumiem, kā arī par akcīzes preču pārvietošanu;
- 5) valsts robežu ar transportlīdzekli šķērsojošās personas identificējošos datus un datus, kas attiecas uz valsts robežas šķērsošanu;
- 6) datus, kas atklāj saņemtos pakalpojumus, veselības datus un dalību arodbiedrībās;
- 7) datus par administratīvajiem pārkāpumiem;
- 8) datus par kriminālprocesiem.

(3) Datu apstrādes rezultātā iegūtiem datiem nosaka šādus glabāšanas termiņus:

1) informāciju, kas saistīta ar noziedzīgiem nodarījumiem, glabā atbilstoši kriminālatbildības par noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu noilguma termiņam, bet ne ilgāk kā 15 gadus no sevišķi smaga nozieguma izdarīšanas dienas;

2) informāciju par administratīvo pārkāpumu un resoriskajām pārbaudēm glabā piecus gadus;

3) informāciju par personām, kas ir iesaistītas vai potenciāli iesaistītas noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, glabā tik ilgi, cik tas nepieciešams kriminālizlūkošanai, un glabāšanas termiņu skaita no pēdējā datu apstrādes brīža.

Pārejas noteikumi

1. Ministru kabinets līdz 2025. gada 1. martam iesniedz Saeimai nepieciešamos grozījumus [Administratīvo sodu likumā par pārkāpumiem pārvaldes, sabiedriskās kārtības un valsts valodas lietošanas jomā](#).

2. Līdz attiecīgu grozījumu izdarīšanai citos normatīvajos aktos ar tajos lietoto terminu "Valsts ieņēmumu dienesta nodokļu un muitas policija" saprot terminu "Nodokļu un muitas policija".

3. Ministru kabinets izvērtē iespējamus risinājumus Nodokļu un muitas policijas iekļaušanai Iekšlietu ministrijas iestāžu sistēmā un iesniedz Saeimai nepieciešamos likumprojektus reorganizācijas īstenošanai.

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvu

Likumā iekļauta tiesību norma, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 9. marta direktīvas (ES) [2016/343](#) par to, lai nostiprinātu konkrētus nevainīguma prezumpcijas aspektus un tiesības piedalīties klātienē lietas izskatīšanā tiesā kriminālprocesā.

Likums stājas spēkā 2026. gada 1. janvārī.

Likums Saeimā pieņemts 2024. gada 31. oktobrī.

Valsts prezidents *E. Rinkēvičs*

Rīgā 2024. gada 20. novembrī